

Sygn. akt IV CSK 158/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa H. Ł., D. Ł. i L. I.
przeciwko H. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
o nakazanie złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 5 września 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powodów na rzecz pozwanej kwotę 1.800,-
(jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie H. Ł., D. Ł., L. I. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w części oddalającej ich apelację od wyroku Sądu Okręgowego w G. oddalającego powództwo o nakazanie złożenia oświadczenia woli o zwolnieniu [...] K. [...] Spółki Jawnej w T. oraz H. Ł., D. Ł., L. I. i A. Ł. z długu wynikającego z oznaczonego nakazu zapłaty.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację wskazanych funkcji skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny.

Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powodowie wskazali na trzy przyczyny kasacyjne, tj. wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i oczywistą zasadność skargi. Pomędzy tak oznaczonymi przyczynami zachodzi wewnętrzna sprzeczność, gdyż oczywista zasadność wyłącza możliwość powołania się na pozostałe przyczyny.

Niemniej odnosząc się do nich wskazać należy, że przyczyna oznaczona jako oczywista zasadność skargi całkowicie uchyla się kontroli z uwagi na ogólnikowość i motywację odwołującą się do zarzutów powołanych w ramach podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które - jak wyżej wskazano - na etapie postępowania w przedmiocie przedsądu nie mogą być przedmiotem jakiejkolwiek oceny. Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury oparcie wniosku na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistej zasadności skargi wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, zatem bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Wymaga ona uzasadnienia z powołaniem się na argumenty prawne odrębne od merytorycznej motywacji skargi, przy czym zasadność powinna być widoczna już na pierwszy rzut oka, bez szczegółowego badania powołanych w niej zagadnień (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2010 r., IV CSK 148/10, nie publ.).

Z kolei odwołanie się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych

ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Uzasadnienie wniosku w tym zakresie powinno nawiązywać do przesłanek przedsądu, a ponadto zawierać odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Zdaniem skarżących dotyczą one art. 378 § 1 k.p.c., art. 381 k.p.c., art. 254 k.p.c. Wywód skarżących nie odpowiada wskazanym wymogom i nie zasługuje na akceptację. W obecnym modelu postępowania apelacyjnego sąd drugiej instancji jest zarówno sądem faktu jak i prawa. Zgodnie przyjmuje się, że z kognicji tej wynika dopuszczalność dokonania odmiennych ustaleń faktycznych, bez przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego bądź poprzez stosowanie domniemań (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2000 r., IV CSK 1788/00, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2012 r., I CSK 606/11, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2013 r., IV CSK 565/12, nie publ.). Skarżący nie wskazał przyczyn wskazujących, dlaczego należałoby od tego stanowiska odstąpić. Zarzutu naruszenia przepisu art. 378 § 1 k.p.c., jak również przepisów art. 45 i art. 176 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności nie może w szczególności uzasadniać to, że treść rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego nie odpowiadała oczekiwaniom strony apelującej, która w następstwie miała być pozbawiona prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w postępowaniu dwuinstancyjnym przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CSK 51/08, nie publ.). Bezprzedmiotowe są zagadnienia dotyczące obowiązków procesowych stron i biegłych związanych z przeprowadzaniem dowodu z opinii biegłych, skoro Sąd odwoławczy nie stosował tych przepisów. Oznacza to, że przyczyna polegająca

na wystąpieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego nie znajduje potwierdzenia.

Nie zachodzi także potrzeba wykładni art. 381 k.p.c., który był przedmiotem wielu judykatów. Przepis ten, określając przesłanki, od których zależy możliwość pominięcia przez sąd drugiej instancji tzw. nowości, wskazuje, że zasadą jest dopuszczalność powoływania nowych faktów i dowodów i jak zgodnie przyjmuje się jest koniecznym kompromisem między realizacją modelu pełnej apelacji a zasadą koncentracji materiału procesowego przed sądem pierwszej instancji. Potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury. Skarżący nie wykazał aby istniały uzasadnione podstawy do zmiany tego stanowiska.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania orzekając o kosztach postępowania na podstawie art. 98, 99 w zw. z art. 391 § 2 i art. 398²¹ k.p.c.

[aw]